

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра
ДУ «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»
Білоцерківський технологічно-економічний коледж
Козелецький коледж ветеринарної медицини
Компаніївський коледж ветеринарної медицини
Золотоніський коледж ветеринарної медицини
Олександрійський коледж
Бобринецький коледж ім. В. Порика
Тульчинський коледж ветеринарної медицини
Маслівський аграрний коледж ім. П.Х. Гаркавого

ПРОГРАМА

міжнародної науково-практичної конференції

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

**Інноваційні психолого-педагогічні та правові
засади аграрної науки в умовах
міжкультурної аграрної комунікації**

31 жовтня 2019 року

Біла Церква
2019

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ БОРОТЬБИ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

Анотація: дослідження присвячене проблемі неналежного поводження з відходами та пошукам шляхів створення сприятливих можливостей для розвитку місцевої економіки та заохочення зацікавлених сторін через посилення взаємозв'язку між круговою економікою та кліматом, сільським господарством та промисловістю в Україні

Ключові слова: побутові відходи, поводження з відходами, навколишнє середовище, сортування відходів, кругова економіка, юридична відповідальність

Неналежне поводження з відходами є однією з найважливіших екологічних, економічних та соціальних проблем, що перешкоджає належному розвитку суспільства на місцевому та державному рівні. Не викликає сумніву, що накопичення небезпечних відходів призводить до поступової зміни належного якісного складу ґрунтів, що, безперечно, впливає на їх родючість [1, 232с.]. Такі проблеми викликані складним фінансово-економічним станом житлово-комунальної галузі, малою платою за поводження з твердими побутовими відходами та обмеженими можливостями місцевих бюджетів, а через недостатній контроль скорочуються обсяги твердих побутових відходів, які звозяться на організовані полігони. Нажаль, все більше з'являється стихійних, несанкціонованих звалищ, переважно у лісосмугах, приміських та незайнятих територіях в межах міст. Тому, переконані, що одним з ключових завдань у сфері поводження з відходами є, все ж, зменшення площі забруднених земель, утворення яких обумовлено функціонуванням такої території.

У Європейському Союзі вже давно зрозуміли, що важливим є створення сприятливих можливостей для розвитку місцевої економіки та заохочення зацікавлених сторін через посилення взаємозв'язку між круговою економікою та кліматом, сільським господарством та промисловістю що, безперечно, принесе користь для довкілля та знизить кількість викидів, парникових газів. Нажаль, змушені констатувати, що поки Україна відстає від розвинених європейських країн в досвіді поводження з відходами. Підтвердженням цього є той факт, що загальне щорічне накопичення відходів перевищує відповідні сукупні показники країн Західної Європи, з таким же населенням, близько 3-3,5 рази [2]. Та після підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом з'явилися норми, які дають надію на подальше ефективне співробітництво у цій сфері, адже вони зосереджені на збереженні, захисті, поліпшенні та відтворенні якості навколишнього середовища та кращого забезпечення охорони здоров'я громадян [3]. Співробітництво є цілком реальним, оскільки зміст Угоди передбачає управління охороною навколишнього середовища та подібні питання, зокрема, освіту та навчання, доступ до екологічної інформації та процеси прийняття рішень. Різниця між Україною та Європою не стосується об'ємів побутових відходів, мова йде про відсутність належних засобів їх поводження, зокрема, роздільного збору відходів та його правильної переробки.

Згідно з європейськими стандартами, відходи, що підлягають вторинній переробці, слід направляти до відповідних компаній, безпечні відходи слід вивозити на полігони твердих побутових відходів, а небезпечні відходи мають бути нейтралізовані належним, чітко визначеним чином, а біорозкладані відходи не повинні бути депоновані на звичайних звалищах (норма Директиви ЄС 1999/3) [4]. Нажаль, діючий Закон України «Про відходи» [5] не містить переліку і послідовності операцій зі сміттям, тому його необхідно оновити та деталізувати, відповідно до європейських стандартів поводження з відходами. Тому, система поводження з відходами в Україні має бути значно покращена, щоб відповідати європейським стандартам. Не дивлячись на те, що в рамках Угоди про Асоціацію України з ЄС [3] на нашу державу накладаються певні зобов'язання в сфері охорони навколишнього середовища, ми маємо керуватися останніми змінами і тенденціями європейського законодавства, враховуючи, в першу чергу, їхні реальні можливості впровадження.

Враховуючи сказане вище, ми переконані, що в українському законодавстві варто якнайшвидше здійснити роботу щодо консолідації норм, які б, нарешті, зобов'язали громадян та підприємства державного і приватного сектору належно сортувати відходи. Не забувати й про реалізацію положень, які визначають пріоритетність переробки відходів над їх утилізацією. Результати досліджень підтверджують можливість вирішення проблеми відходів шляхом саме належної переробки. Немає сумніву, що роздільний збір відходів - це важливий та необхідний крок у вирішенні проблеми хаотичного накопичення сміття на полігонах в Україні. Тому потрібні як державні фінансові стимули для впровадження нових ефективних технологій, так і розробка системи юридичної відповідальності за неналежне поводження з побутовими відходами в Україні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мельник О.Г. Європейський досвід утилізації сміття як необхідна інновація в управлінні відходами в Україні. збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Екологічна політика і право ЄС та їх імплементація у правову систему України» (16 травня 2019 р., Київ. – С.232-234
2. Беззуб, І. Правове регулювання поводження з небезпечними побутовими відходами в Україні ІЛІ: Бпр. Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ. URL: <http://nbuviar.gov.ua/index.php>.
3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, в редакції від 30.11.2015 р. [електронний ресурс]. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page
4. Council Directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste. *Official Journal L 182* , 16/07/1999 P. 0001 – 0019. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31999L0031>
5. Про відходи: Закон України № 187/98-ВР від 05.03.1998. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, N 36-37, ст.242 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/187/98-%D0%B2%D1%80> (09.05.2019)

УДК: 631.15

І.І. ЄФРЕМОВА, канд. юрид наук

Білоцерківського національного аграрного університету

e-mail: efrem.irina@gmail.com